

Financování politik pro inkluzivní vzdělávací systémy

Závěrečná souhrnná zpráva

EUROPEAN AGENCY
for Special Needs and Inclusive Education

FINANCOVÁNÍ POLITIK PRO INKLUZIVNÍ VZDĚLÁVACÍ SYSTÉMY

Závěrečná souhrnná zpráva

Evropská agentura pro speciální a inkluzivní vzdělávání (Agentura) je nezávislá a samosprávná organizace. Agentura je spolufinancována ministerstvy školství v jejich členských zemích a Evropskou komisí formou provozního grantu v rámci vzdělávacího programu Evropské unie (EU) Erasmus+ (2014-2020).

Spolufinancováno z
programu Evropské
unie Erasmus+

Podpora Evropské komise při přípravě této publikace nepředstavuje zaštitění obsahu, který reflektuje pouze stanoviska autorů, a Komise neodpovídá za použití informací, jež jsou jejím obsahem.

Názory vyjádřené jakoukoli osobou v rámci tohoto dokumentu nutně nereprezentují oficiální názory Agentury, jejích členských států ani Evropské komise.

Editoři: Edda Óskarsdóttir, Amanda Watkins a Serge Ebersold

Části tohoto dokumentu mohou být zveřejněny za podmínky přesného udání zdroje. K citaci použijte následující odkaz: Evropská agentura pro speciální a inkluzivní vzdělávání, 2018. *Financování politik pro inkluzivní vzdělávací systémy: Závěrečná souhrnná zpráva*. (E. Óskarsdóttir, A. Watkins a S. Ebersold, eds.). Odense, Dánsko

K dosažení lepší přístupnosti je tato zpráva k dispozici ve 25 jazycích a v přístupném elektronickém formátu na webové stránce Agentury: www.european-agency.org

Jedná se o překlad originálního anglického textu. V případě pochybností ohledně přesnosti informací v překladu si prosím ověřte originální anglický text.

ISBN: 978-87-7110-780-7 (elektronické)

© European Agency for Special Needs and Inclusive Education 2018

Sekretariát
Østre Stationsvej 33
DK-5000 Odense C Denmark
Tel: +45 64 41 00 20
secretariat@european-agency.org

Kancelář v Bruselu
Rue Montoyer, 21
BE-1000 Brussels Belgium
Tel: +32 2 213 62 80
brussels.office@european-agency.org

OBSAH

ÚVOD	5
Partnerský projekt	6
PROJEKTOVÉ AKTIVITY A METODIKA	6
RÁMEC OTÁZEK, FAKTORŮ A HNACÍCH SIL POLITIKY	8
Mezioborová otázka č. 1: Zajištění, aby byli žáci efektivně začleněni do vhodných příležitostí ke vzdělávání	10
Mezioborová otázka č. 2: Podpora přístupu rozvoje školy k inkluzivnímu vzdělávání	11
Mezioborová otázka č. 3: Zajištění inovativního a flexibilního prostředí pro učení	12
Mezioborová otázka č. 4: Zajištění transparentních a spolehlivých systémů inkluzivního vzdělávání	13
ZÁVĚR	15
LITERATURA	16

ÚVOD

Doporučení Rady o podpoře společných hodnot, inkluzivního vzdělávání a evropského rozměru ve výuce uvádí, že:

Pro dosažení soudržnějších společností je třeba zajistit skutečně rovný přístup ke kvalitnímu inkluzivnímu vzdělávání pro všechny účastníky vzdělávání, včetně těch, kteří jsou z rodin migrantů, pocházejí ze znevýhodněného socioekonomického prostředí nebo mají zvláštní potřeby či postižení, a to v souladu s Úmluvou o právech osob se zdravotním postižením (Rada Evropské unie, 2018, s. 6).

Výzkum ukazuje, že mechanismy financování jsou rozhodující pro určení typu umístění do školy nabízeného žákům ze znevýhodněných skupin (OECD, 2012). Systémy financování vzdělávání hrají zásadní roli při zajišťování toho, aby všichni žáci – včetně těch, kteří jsou marginalizováni z důvodu pohlaví, náboženství, schopností, sexuální orientace, sociálního statusu nebo etnického původu – měli přístup k inkluzivnímu vzdělávacímu systému na všech úrovních celoživotního učení (UNESCO, 2009). Ačkoli země čelí různým výzvam ohledně financování na podporu inkluzivního vzdělávání, je důležité zajistit, aby byly dostupné zdroje – lidské i jiné – využity co nejlépe (UNESCO, 2017).

Předpokladem projektu **Financování politik pro inkluzivní vzdělávací systémy (FPIES)** je to, že tvůrci politik po celé Evropě si uvědomují, že mechanismy financování jsou kritickou pákou při snižování rozdílů ve vzdělávání. Vyžadují však podrobnější informace o dopadu mechanismů financování na inkluzivní vzdělávání, které lze využít k vedení vývoje jejich politik.

Projekt FPIES je odpovědí na tuto zjištěnou potřebu politik. V letech 2016-2018 projekt stavěl na předchozím projektu Evropské agentury pro speciální a inkluzivní vzdělávání (Agentura): **Financování inkluzivního vzdělávání – Mapování systémů země pro inkluzivní vzdělávání** (Evropská agentura, 2016). Projekt FPIES je spolufinancován Agenturou a rámcem „**Výhledové projekty spolupráce**“ programu **Evropské komise Klíčová akce 3 Erasmus+**. Tato krátká zpráva představuje shrnutí projektu FPIES.

Partnerský projekt

Tento projekt je založen na přímé spolupráci mezi osmi partnery: ministerstvy školství v **Itálii, Litvě, Nizozemsku, Norsku, Portugalsku a Slovinsku**, Agenturou a univerzitou **Universitat Ramon Llull**. Tato univerzita působí v roli externího hodnotitele projektu se zaměřením na projektové aktivity a výstupy.

Cílem projektu FPIES je systematicky zkoumat různé přístupy k financování vzdělávání a určit efektivní rámec politiky financování, který přispěje ke snižování rozdílů ve vzdělávání.

Výchozím bodem projektu FPIES je to, že stávající rámce rozdělování zdrojů ve všech zemích jsou založeny na vzdělávacích systémech, jejichž cílem je být stále inkluzivnější. Země vyvinuly tyto rámce rozdělování zdrojů za tím účelem, aby umožnily zúčastněným stranám efektivněji uplatňovat zásady inkluzivního vzdělávání.

Projektové aktivity se zaměřily zejména na zkoumání systémů rozdělování zdrojů v šesti partnerských zemích.

PROJEKTOVÉ AKTIVITY A METODIKA

Rámec pojetí projektu FPIES (Evropská agentura v tisku-a) vychází ze stávajících poznatků výzkumu (zejména Evropská agentura, 2016). Úkolem rámce pojetí bylo řídit shromažďování informací o projektu a poskytnout rámec pro analýzu shromážděných informací.

Metodika shromažďování informací v rámci projektu FPIES vycházela z přístupu založeného na vzájemném učení. Ten má potenciál usnadnit sebehodnocení a výměnu zkušeností za účelem podpory dlouhodobého rozvoje a zavedení politiky v zúčastněných zemích.

Hlavními aktivitami v rámci vzájemného učení byly výzkumné návštěvy v šesti zemích: jedna v každé partnerské zemi. Každá výzkumná návštěva země zahrnovala širokou škálu relevantních zúčastněných stran z úrovně ministerstva, obce a školy v hostitelské zemi a návštěvníky z úrovně ministerstva ze tří z dalších pěti partnerských zemí. Účastníci studijních návštěv zemí se věnovali radě předem dohodnutých aktivit a diskuzí, kdy podrobně zkoumali systém financování speciálního a inkluzivního vzdělávání každé země. Cílem bylo zjistit prvky, výzvy a příležitosti v rámci současného modelu. Tyto výměny politik na úrovni zemí byly zdroji informací na metaúrovni, které sloužily jako základ pro

činnosti analýzy projektů. Byly zaznamenány následovně:

- **Zprávy o jednotlivých zemích:** Ve zprávách o jednotlivých zemích jsou uvedeny hlavní silné stránky a výzvy týkající se financování, správy a budování kapacit na podporu systémů pro inkluzivní vzdělávání jednotlivých zemí. Zprávy o jednotlivých zemích byly vypracovány před studijními návštěvami zemí. Byly dokončeny po uskutečnění studijních návštěv zemí na základě informací a diskuzí, které se uskutečnily během studijních návštěv zemí.
- **Zprávy ze studijních návštěv zemí:** Zprávy ze studijních návštěv zemí dokumentují hlavní body diskuse a body učení z každé návštěvy. Nabízí přehled návštěvy a komplexní analýzu diskuzí.

Informace o studijních návštěvách zemí a zprávy jsou k dispozici na partnerských stránkách pro **Itálii, Litvu, Nizozemsko, Norsko, Portugalsko a Slovinsko**.

Souhrnná zpráva o projektu FPIES (Evropská agentura, 2018) sdružuje závěry vyplývající ze všech projektových aktivit, zpráv o jednotlivých zemích, z výzkumných návštěv zemí a zpráv o výzkumných návštěvách zemí. Vyzdvihuje otázky financování, faktory a klíčové páky pro snižování rozdílů ve vzdělávání prostřednictvím účinných, nákladově efektivních a spravedlivých mechanismů financování.

Na základě závěrů projektu prezentovaných v souhrnné zprávě je hlavním výstupem projektu FPIES *Rámec pro strategické vedení* (Evropská agentura, v tisku-b).

Zamýšleným cílovým publikem a potenciálními uživateli tohoto *Rámce pro strategické vedení* jsou tvůrci politik (osoby s rozhodovací pravomocí) pro inkluzivní vzdělávání působící na různých systémových úrovních – národní, regionální a místní. *Rámec pro strategické vedení* zahrnuje:

- přehled **prvků politiky**, na nichž je založena komplexní politika financování inkluzivních vzdělávacích systémů,
- prezentace **rámce politiky** se zdůrazněním mezioborových otázek včetně cílů, které tvoří komplexní politiku financování pro inkluzivní vzdělávací systémy (shrnuté v následující části),
- nástroj **sebehodnocení**, který vychází z navrhovaného rámce. Ten byl vypracován s cílem podpořit tvůrce politik při zvažování a projednávání politik financování pro inkluzivní vzdělávání.

Celkovým záměrem tohoto *Rámce pro strategické vedení* je podpořit budoucí diskuze mezi tvůrci politik, kteří působí na národní, regionální a místní úrovni v zemích, ohledně politik financování pro inkluzivní vzdělávací systémy. Všichni členové Agentury chápou, že tyto diskuse jsou zásadní pro zlepšení zavádění, odpovědnosti a správy ve vztahu k těmto systémům.

RÁMEC OTÁZEK, FAKTORŮ A HNACÍCH SIL POLITIKY

V rámci komplexního rámce politiky pro financování inkluzivních vzdělávacích systémů nesmí být financování chápáno jako samotný cíl. Je spíše nástrojem podpory a zajištění inkluzivních vzdělávacích systémů, které nabízejí kvalitní vzdělávací příležitosti pro všechny žáky.

Závěry projektu FPIES spojují mechanismy financování pro inkluzivní vzdělávací systémy s důležitými pákami, které podporují zavádění účinných a nákladově efektivních politik inkluzivního vzdělávání. Politiky inkluzivního vzdělávání zemí jsou zakotveny ve víceúrovňových systémech s více zúčastněnými stranami pro inkluzivní vzdělávání, které se zaměřují na tradiční i specializované vzdělávání. Tyto systémy zahrnují meziresortní a mezioborové mechanismy a patří sem i mimoškolní aspekty, které ovlivňují přístup žáků k vysoce kvalitnímu inkluzivnímu vzdělávání. Účinnost a ekonomičnost mechanismů financování závisí na základních pákách pro získávání zdrojů, které vsazují prostředky a zdroje do integrovaného rámce pro interinstitucionální spolupráci a koordinované poskytování (Evropská agentura, 2016; 2018).

Tato základní témata spojují mechanismy financování pro inkluzivní vzdělávací systémy se čtyřmi mezioborovými otázkami. Tyto **otázky** vymezují kvalitu inkluzivního vzdělávání a jeho nákladovou efektivitu jako důležitá témata nebo dimenze politiky, které je třeba vzít v úvahu při zavádění účinných a vysoce kvalitních a nákladově efektivních politik inkluzivního vzdělávání.

Tyto otázky souvisí s řadou kritických **faktorů** zajišťování zdrojů, které rozhodují o spravedlivém, účinném a nákladově efektivním inkluzivním vzdělávání. Tyto faktory jsou zase spojeny s klíčovými **hnacími silami** financování, které jsou považovány za nezbytné pro zavádění efektivních politik financování (Evropská agentura, 2018). Společně představují otázky, faktory a hnací síly orientační rámec pro zajišťování financování a zdrojů nezbytných pro inkluzivní vzdělávací systémy.

Mezioborová otázka č. 1: Zajištění, aby byli žáci efektivně začleněni do vhodných příležitostí ke vzdělávání

Je nutné předcházet vylučujícím strategiím, které odepírají žákům jejich právo na vzdělávání a inkluzivní vzdělávání a/nebo zbytečně označují žáky za osoby vyžadující oficiální rozhodnutí o speciálních vzdělávacích potřebách. Hlavním poselstvím této otázky je potřeba financovat strategie, které vedou ke vzdělávací inkluzi, a ne vyloučení.

Kritickými faktory získávání zdrojů a souvisejícími klíčovými hnacími silami stojícími za touto otázkou jsou:

Hlavní kritické faktory získávání zdrojů	Klíčové hnací síly
Politický závazek k právu na vzdělání pro všechny žáky	<ul style="list-style-type: none">• Finanční závazek k inkluzivnímu vzdělávání• Závazek excelence pro všechny• Investice do vypracování různých podpůrných opatření pro žáky
Zahrnutí inkluzivního vzdělávání do místního kontextu v rámci přístupu založeného na komunitě	<ul style="list-style-type: none">• Zahrnutí inkluzivního vzdělávání jako klíčového úkolu a oblasti odpovědnosti na všech úrovních rozhodování• Podpora sociální odpovědnosti škol v oblasti inkluzivního vzdělávání
Podpora přístupu rozvoje školy	<ul style="list-style-type: none">• Zajištění udržitelné rovnováhy přístupy k celoškolskému financování (průchodnost) a přístupy k financování na základě potřeb (vstup)• Mechanismy získávání zdrojů, které podporují rozvoj komunit inkluzivního vzdělávání

Mezioborová otázka č. 2: Podpora přístupu rozvoje školy k inkluzivnímu vzdělávání

Je nezbytné se vyhnout mechanismům financování, které odrazují od inkluzivního vzdělávání. Flexibilní systémy financování musí zajistit přístup k rozvoji školy, který buduje komunity učení prostřednictvím rozvoje inovativních a flexibilních forem výuky, které kombinují výkonnost a spravedlnost. Hlavním poselstvím této otázky je podpora školních týmů v tom, aby převzaly odpovědnost za uspokojení potřeb všech žáků.

Kritickými faktory získávání zdrojů a souvisejícími klíčovými hnacími silami stojícími za touto otázkou jsou:

Hlavní kritické faktory získávání zdrojů	Klíčové hnací síly
Zajištění motivace pro podpůrné vzdělávací prostředí	<ul style="list-style-type: none">• Finanční podpora pro školy a žáky, kterým hrozí nedostatečné výsledky• Mechanismy zajišťování zdrojů, které podporují síť učení
Podpora autonomie škol	<ul style="list-style-type: none">• Flexibilní využívání veřejných prostředků• Organizační flexibilita
Zahrnutí inkluzivního vzdělávání do podpůrných mechanismů zajišťování kvality na úrovni školy	<ul style="list-style-type: none">• Podpora distribuovaného vůdcovství• Přiměřená kombinace prostředků pro podpůrná, inovativní prostředí pro učení

Mezioborová otázka č. 3: Zajištění inovativního a flexibilního prostředí pro učení

Neúčinné mechanismy financování fungují jako motivace k segregaci a vyloučení, pokud je výuka a podpora v tradičním prostředí považována za nedostatečnou pro uspokojení potřeb žáků. To může vést k tomu, že se zúčastněné strany domnívají, že speciální prostředí (tj. samostatné školy a třídy) poskytují některým žákům lepší vzdělávací podporu. Hlavním poselstvím této otázky je skutečnost, že účinné mechanismy financování jsou motivací k inkluzivnímu vzdělávání, když podporují mechanismy budování kapacit, které umožňují zúčastněným stranám rozvíjet inovativní a flexibilní tradiční prostředí k učení pro všechny žáky.

Kritickými faktory získávání zdrojů a souvisejícími klíčovými hnacími silami stojícími za touto otázkou jsou:

Hlavní kritické faktory získávání zdrojů	Klíčové hnací síly
Umožnění strategií budování kapacit	<ul style="list-style-type: none">• Posílení místních komunit, škol a žáků
Umožnění, aby speciální prostředí fungovalo jako zdroj pro tradiční prostředí	<ul style="list-style-type: none">• Motivace k tomu, aby speciální prostředí fungovalo jako středisko zdrojů• Zahrnutí otázek inkluzivního vzdělávání do předběžné a průběžné odborné přípravy/ vzdělávání specialistů působících ve speciálním prostředí
Zahrnutí inkluzivního vzdělávání do profesního rozvoje	<ul style="list-style-type: none">• Zahrnutí inkluzivního vzdělávání do příležitostí pro odbornou přípravu/vzdělávání učitelů• Podpora schopností vedení při vytváření inkluzivních škol• Zahrnutí rodičů do příležitostí ke vzdělávání/ rozvoji

Mezioborová otázka č. 4: Zajištění transparentních a spolehlivých systémů inkluzivního vzdělávání

Mechanismy rozdělování zdrojů, které podporují nálepkování žáků namísto toho, aby nacházely oblasti pro rozvoj v rámci podpory a poskytování vzdělání, jsou z dlouhodobého hlediska nákladově neefektivní a nespravedlivé. Neefektivní mezioborová spolupráce (tj. se zdravotnictvím a službami sociální ochrany) může vést k duplicitě služeb a nekonzistentním přístupům. Hlavním poselstvím této otázky je skutečnost, že systémy financování a zajišťování zdrojů, které vyvažují otázky efektivity, účinnosti a spravedlnosti, jsou jasně spjaty s regulačními rámci, které se zaměřují na celkovou správu systému, odpovědnost a zlepšování.

Kritickými faktory získávání zdrojů a souvisejícími klíčovými hnacími silami stojícími za touto otázkou jsou:

Hlavní kritické faktory získávání zdrojů	Klíčové hnací síly
Strategie správy sítí podporující integrované systémy pro inkluzivní vzdělávání	<ul style="list-style-type: none">• Zahrnutí správy do škol a místních sítí v interdisciplinárním a meziresortním rámci
Přechod od procesních kontrolních mechanismů k systémům odpovědnosti pro inkluzivní vzdělávání	<ul style="list-style-type: none">• Spojení financování s plánováním zdrojů založeným na datech• Vypracování monitorovacích mechanismů, které přesahují rámec dodržování správních předpisů• Mapování údajů o financování v porovnání s cíli inkluzivního vzdělávání• Zahrnutí inkluzivního vzdělávání do mechanismů vykazování a rozšiřování
Zahrnutí politik inkluzivního vzdělávání do systému zajišťování kvality	<ul style="list-style-type: none">• Vypracování stávajících postupů hodnocení tak, že se otázky inkluzivního vzdělávání považují za klíčové hnací síly systému zajišťování kvality• Vytvoření jasného rámce zajišťování kvality inkluzivního vzdělávání

ZÁVĚR

Závěry projektu financování inkluzivního vzdělávání a všech aktivit v rámci projektu FPIES (Evropská agentura, 2016; 2018) ukazují, že neexistuje jediný ideální způsob financování inkluzivního vzdělávání. Jak je zdůrazněno ve *Sdělení Komise Evropskému parlamentu, Radě, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů*:

Neexistuje... žádná záruka, že zvyšování veřejných výdajů přináší automaticky lepší výsledky. Porovnání výsledků průzkumu PISA [Mezinárodní srovnání znalostí studentů] a výše veřejných výdajů v oblasti předškolního a školního vzdělávání však ve skutečnosti odhaluje velké rozdíly v tom, jak účinně členské státy své zdroje využívají. Tato skutečnost poukazuje na to, že je naprosto nezbytné zvýšit efektivnost, tzn. co nejlépe využívat omezené zdroje k zajištění kvality, spravedlnosti a výkonnosti (Evropská komise, 2016, s. 3).

Politiky inkluzivního vzdělávání zemí jsou zakotveny ve víceúrovňových systémech s více zúčastněnými stranami pro inkluzivní vzdělávání, které se zaměřují na tradiční i specializované vzdělávání. Ve své současné podobě jsou tyto systémy inkluzivního vzdělávání mnohem složitější než systém všeobecného vzdělání. Zaměřují se na cesty, jakými se země vydaly směrem k inkluzivnímu vzdělávání.

Jak navrhuje Rada Evropské unie (2017), pokrytí všech aspektů vzdělávání z celoživotního hlediska vyžaduje zahrnutí mezioborových a mezioborových otázek. Vyžaduje to také zahrnutí aspektů stojících mimo vzdělání, které mají vliv na přístup žáků k vysoce kvalitnímu inkluzivnímu vzdělávání (tamtéž).

Závěrem lze říci, že závěry všech aktivit projektu FPIES spojují účinné a nákladově efektivní inkluzivní vzdělávací systémy se čtyřmi mezioborovými otázkami. Tyto mezioborové otázky, které jsou podporovány cíli politiky, jsou hlavními faktory usnadňujícími rozvoj účinných a nákladově efektivních inkluzivních vzdělávacích systémů, které mohou snížit rozdíly ve vzdělávání.

LITERATURA

Evropská agentura pro speciální a inkluzivní vzdělávání, 2016. *Financing of Inclusive Education: Mapping Country Systems for Inclusive Education [Financování inkluzivního vzdělávání: Mapování systémů zemí pro inkluzivní vzdělávání]*. (S. Ebersold, ed.). Odense, Dánsko. www.european-agency.org/resources/publications/financing-inclusive-education-mapping-country-systems-inclusive-education (Poslední přístup: říjen 2018)

Evropská agentura pro speciální a inkluzivní vzdělávání, 2018. *Financing Policies for Inclusive Education Systems: Resourcing Levers to Reduce Disparity in Education [Financování politik pro inkluzivní vzdělávací systémy: Páky při zajišťování zdrojů pro snižování nerovnosti ve vzdělávání]*. (S. Ebersold, E. Óskarsdóttir a A. Watkins, eds.). Odense, Dánsko. www.european-agency.org/resources/publications/fpies-synthesis-report (Poslední přístup: říjen 2018)

Evropská agentura pro speciální a inkluzivní vzdělávání, v tisku-a. *Financing Policies for Inclusive Education Systems: Project Conceptual Framework [Financování politik pro inkluzivní vzdělávací systémy: Rámec pojetí projektu]*. (E. Óskarsdóttir, A. Watkins a S. Ebersold, eds.). Odense, Dánsko

Evropská agentura pro speciální a inkluzivní vzdělávání, v tisku-b. *Financing Policies for Inclusive Education Systems: Policy Guidance Framework [Financování politik pro inkluzivní vzdělávací systémy: Rámec pro strategické vedení]*. (A. Watkins, E. Óskarsdóttir a S. Ebersold, eds.). Odense, Dánsko

Evropská komise, 2016. *Sdělení Komise Evropskému parlamentu, Radě, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů: Zlepšování a modernizace vzdělávání*. COM/2016/0941 final. Brusel: Evropská komise. eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/?uri=COM:2016:941:FIN (Poslední přístup: říjen 2018)

OECD, 2012. *Equity and Quality in Education: Supporting Disadvantaged Students and Schools [Spravedlnost a kvalita vzdělávání: Podporování znevýhodněných studentů a škol]*. Paříž: OECD Publishing

Rada Evropské unie, 2017. *Závěry Rady a zástupců vlád členských států zasedajících v Radě o začlenění v rámci rozmanitosti v zájmu dosažení vysoce kvalitního vzdělávání pro všechny*. (2017/C 62/02) eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/?uri=uriserv:OJ.C_.2017.062.01.0003.01.CES&toc=OJ:C:2017:062:FULL (Poslední přístup: říjen 2018)

Rada Evropské unie, 2018. *Doporučení Rady ze dne 22. května 2018 o podpoře společných hodnot, inkluzivního vzdělávání a evropského rozměru ve výuce*. (2018/C 195/01). Brusel: Rada Evropské unie. eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/?uri=CELEX%3A32018H0607%2801%29 (Poslední přístup: říjen 2018)

UNESCO, 2009. *Policy Guidelines on Inclusion in Education [Směrnice k politice inkluze ve vzdělávání]*. Paříž: UNESCO

UNESCO, 2017. *A Guide for Ensuring Inclusion and Equity in Education [Návod k zajištění inkluze a spravedlnosti ve vzdělávání]*. Paříž: UNESCO

Sekretariát:

Østre Stationsvej 33
DK-5000
Odense C
Denmark
Tel: +45 64 41 00 20
secretariat@european-agency.org

Kancelář v Bruselu:

Rue Montoyer 21
BE-1000
Brussels
Belgium
Tel: +32 2 213 62 80
brussels.office@european-agency.org

www.european-agency.org